

RELATORIO DE ACCIÓN SINDICAL

8º CONGRESO
CIG-ENSINO

1. O contexto político, educativo e normativo actual

1.1 Un sistema educativo baixo control

Un dos elementos que caracterizan os sistemas educativos desenvolvidos no mundo capitalista é o de seren un obxecto cobizado polo poder e os grandes intereses transnacionais que por detrás moven os fíos para apuntalar un control férreo do que se pretende que sexa un proceso educativo tutelado, con control dos seus fins, dos seus medios, dos instrumentos que precisa e das estruturas das que se dota. Fronte a un modelo de sistema educativo que descansa en criterios como a equidade social, a liberdade ou a democracia, o capitalismo sempre buscou que a transmisión de contidos, e sobre todo de valores, non escape ao deseño dunha sociedade caracterizada pola concentración do poder e a riqueza en menos mans e pola liquidación de dereitos sociais ou laborais que, na actual fase neoliberal, se tornou máis clara e descarnada que nunca.

No mundo actual, no seo dunha profunda globalización e de políticas xerais e educativas que parten de principios neoliberais, os procesos de privatización do ensino público son un dos principais sinais de identidade de control do sistema educativo. Ao igual que acontece coas políticas dirixidas a vixiar as pensións públicas ou a sanidade e a protección social, as grandes corporacións vinculadas ao mundo da educación ou inseridas en grupos de maiores dimensións, van da man de institucións sen vixilancia democrática que marcan e deseñan o que os gobernos aproban como marcos legislativos e estruturais dos seus sistemas educativos. Os servizos públicos son o obxectivo do capital para aumentar a caixa de beneficios e para manter ou ampliar unha fenda social e cultural que fortalece a pervivencia dun modelo político e económico depredador.

No ámbito educativo destaca o papel que se lle ten adxudicado á OCDE, institución claramente economicista á que se lle deu a capacidade para deseñar as directrices que deben seguir os sistemas educativos no camiño da plena aplicación do neoliberalismo. E para iso empregan sobre todo sistemas de avaliación estandarizada entre o que destaca PISA, sistemas que actúan como teóricos homoxeneizadores mais sen ter en conta as características socioeconómicas e culturais que son condicionantes fundamentais do proceso educativo.

Neste sentido, as políticas privatizadoras e de control político actúan por varias vías. Desde fóra dos centros educativos reducen o papel do ensino público co desvío de fondos para o ensino privado, mediante subvencións e concertos educativos. A blindaxe desde os anos oitenta da denominada “dobre rede” ou o sistema español baseado na concertación con fondos públicos de centros privados, reforzada permanentemente nas décadas seguintes polos diferentes

1 governos españois, consolidou España no podio europeo de privatización da educación
2 obrigatoria, só por detrás do Reino Unido.

3

4 Ao tempo que se limita a expansión da rede pública, búscase tamén o control competencial e
5 curricular. Os efectos da LOMCE foron neste sentido un claro indicativo de como, sen
6 desmontar a estrutura creada por leis educativas anteriores, se pode incrementar a presión do
7 poder político nun Estado, o español, con conflitos territoriais e fortes identidades nacionais
8 que o españolismo busca someter e domar, recentralizando competencias e lexislando desde
9 postulados unionistas e irrespectuosos coa pluralidade nacional, lingüística e cultural, co
10 obxectivo de facer inviábel o desenvolvemento da capacidade de autogoberno, tamén no
11 plano educativo, de países como Galiza. O feito de que o goberno galego en mans do Partido
12 Popular sexa cómplice desa estratexia e non busque reforzar os medios de que dispón para
13 defender un mínimo marco de referencia para un modelo educativo de seu para o país é outro
14 dos grandes problemas que afrontamos.

15

16 A estratexia de privatización non fica de portas afora e introdúcese nos centros educativos
17 públicos, con modelos de xestión de empresa privada, co baleirado de contidos e de poder
18 dos órganos colexiados pedagóxicos e de participación social. O fomento da burocracia, a
19 meritocracia e dun sistema de selección de direccións pedagóxicas que eluda a
20 responsabilidade colectiva dos claustros é outro dos elementos empregados. Mais sen dúbida
21 o control curricular e pedagóxico xoga neste proceso un papel central. Así o fai coa
22 implantación de mecanismos de “control suave” como as probas externas -ben sexan as PISA
23 ou as avaliacións de diagnóstico- ou “forte” como as xa anuladas reválidas impostas polo PP,
24 mais tamén cun marco curricular inabarcábel que, na práctica, ten como obxectivo que nos
25 centros educativos non se traballe cun currículo pensado para a formación integral do
26 alumnado. Nunha sociedade que subsiste en función de que se manteña a desigualdade, está
27 claro que, desde a perspectiva do poder, o currículo non pode ser un instrumento para formar
28 persoas que exerzan os seus dereitos crítica, democrática e activamente.

29

30 Acompañando eses currículos elefantiásicos vén tamén a xerarquización curricular, apoiada
31 precisamente por toda unha batería de probas externas e de políticas educativas que
32 estigmatizan determinadas materias e áreas de coñecemento, colocan outras como as únicas
33 relevantes, sempre en función dos intereses e necesidades dun sistema produtivo que acaba
34 por inserir no profesorado, no alumando, na sociedade en xeral, unha idea contraria á que
35 defendemos cando apostamos por unha escola democrática e de instrución integral, pensada
36 para atender e formar as persoas, para eliminar as barreiras sociais, culturais ou lingüísticas.

37

38 Manter o sistema educativo baixo control implica debilitar as estruturas democráticas e
39 horizontais do profesorado e reducir a participación do alumnado, das familias e a sociedade
40 en xeral. Limitar o papel do profesorado como colectivo, primar a figura do líder pedagóxico,

1 ben en cargos de xestión ou ben no seu labor individual, restrinxir espazos e tempos para a
 2 coordinación, o diálogo, a colaboración e o traballo conxunto son as armas coas que nos están
 3 a controlar. Impedir, pola vía lexislativa ou pola vía dos feitos, que nos centros educativos se
 4 poida contar cos recursos necesarios, que non se poida ter vixilancia sobre o material e o
 5 deseño curricular, que non se teña liberdade para decidir sobre a educación que queremos é
 6 un exemplo máis do control ao que hoxe está sometido o sistema educativo. Un profesorado
 7 desprestixiado, convertido nun elo máis dunha cadea de produción, que vai da súa casa á súa
 8 aula, que non participa na toma de decisións, que non ten tempo para pensar e repensar a
 9 escola que quere vai camiño de ser un individuo alienado, como o sistema quere. Loitar contra
 10 iso, da man dos nosos dereitos laborais, é unha tarefa inxente que debe estar presente no
 11 quefacer de todo o profesorado que queira ser un servidor público e daquelas organizacións
 12 sindicais que, como a CIG-EnsinO, queren superar o sistema actual e fortalecer a educación
 13 como un dos elementos desa transformación.

14

15 1.2. O continuísmo dentro dos límites do marco normativo español

16

17 Se por algo se caracteriza o Estado español acondicionado pola Constitución do 78 é por estar
 18 construído sobre uns alicerces de centralización e contención, cando non negación, da
 19 diversidade cultural, lingüística e nacional das nacións que a día de hoxe formamos parte del.
 20 As marxes deses límites só se viron forzadas e ampliadas en función da fortaleza das estruturas
 21 políticas e sociais de cada país no marco estatal e do mapa político que se dá en cada
 22 lexislatura desde o comezo da transición pactada. Isto foi e segue a ser unha constante ao
 23 longo destas décadas, tamén no que ten a ver coas políticas educativas e co marco lexislativo.

24

25 O sistema educativo español está deseñado por leis orgánicas que impiden o
 26 desenvolvemento dun sistema propio inserido na nosa propia realidade cultural, social e
 27 nacional; limita as competencias no restrinxido marco estatutario e blinda unha estrutura
 28 montada sobre a privatización, a confesionalidade, a españolización e a centralización
 29 curricular e lexislativa. Con maior ou menor énfase, as diferentes leis mantiveron inalterábel
 30 este marco. O papel especialmente reaccionario e ultra liberal da LOMCE evidenciou como se
 31 podían estirar as costuras da intervención desa idea dunha España negadora das diferentes
 32 realidades mais tamén axudou como coartada a aparentar que o que había con anterioridade
 33 ou a nova reforma que se plasmou coa LOMLOE supoñía un cambio de rumbo.

34

35 Así foi vendido por quen promoveron a reforma lexislativa desde o Goberno e así foi usado
 36 polos sectores máis reaccionarios, políticos e empresariais, para facerlle fronte a uns cambios,
 37 nalgúns casos positivos, mais que fican lonxe dos cambios que se precisan. Como mellor
 38 exemplo desta situación temos a campaña da dereita polo concepto do castelán como lingua
 39 vehicular, nun camiño xa encetado en Galiza polos mesmos sectores españolistas no ano 2009
 40 coa invención da “imposición” do galego. Nun Estado no que temos a obriga de coñecer o

1 castelán mais só o dereito de usarmos e coñecermos o noso propio idioma, o Estado propicia
2 unha clara situación de inferioridade legal do galego.

3

4 Pois ben, malia todo o ruído xerado polas modificacións da LOMLOE, non podemos máis que
5 afirmar que non se observan cambios esenciais que permitan ver un fortalecemento do ensino
6 público, unha maior garantía da diversidade lingüística e cultural ou unha firme aposta pola
7 laicidade e a democracia como valores fundamentais da educación. Cometeríamos un erro se
8 non soubésemos ver e recoñecer as melloras relativas que se producen coa derogación da
9 LOMCE e á volta, con matices, á LOE inicial, mais ese erro sería aínda maior se non mantemos
10 a visión crítica sobre a realidade dun marco legal que non é capaz de forzar un avance real nos
11 valores que desde a CIG-EnsinO entendemos que deben ser centrais no actual marco político:
12 recoñecemento da capacidade de autogoberno cunha lei estatal de mínimos como referencia,
13 galeguización do ensino, laicidade, coeducación, integración e co ensino público como única
14 rede sostida con fondos públicos, fixando o carácter subsidiario do réxime de concertos como
15 vía transitoria.

16

17 A nova modificación legislativa do actual goberno español de coalición non tocou o papel do
18 concertos educativos, mesmo mantendo a súa duración mínima e limitouse a declarar, como
19 xa figuraba na LOE, a non segregación por sexo como condición para optar ao concerto. Un
20 paso necesario mais insuficiente, cando nin sequera se legisla para evitar concertos en etapas
21 educativas non obrigatorias. A lei non buscou romper coas limitacións fixadas no concordato
22 co Vaticano, un acordo preconstitucional que manterá a ensinanza da relixión confesional nas
23 nosas aulas, se ben agora sen valor académico. O retorno a un papel central dos órganos de
24 goberno (claustros e consellos escolares) dáse na nova lei mais tamén dun xeito insuficiente,
25 xa que se introduce un novo elemento de control por parte da Inspección, ao figurar nas súas
26 funcións por vez primeira a avaliación da función directiva.

27

28 Na LOMLOE apúntanse liñas que poden ser compartidas (potenciación do medio rural, reforzo
29 da formación, maior atención ao alumnado con necesidades especiais..) mais só aparecen
30 como meras declaracións de intencións, sen concreción nin soporte orzamentario e sen
31 incorporar unha das medidas que a propia Lei podería fixar e para a que existía unha demanda
32 social importante: establecer unha ratios máximas inferiores ás actuais. No canto de adoptar
33 esta decisión, que suporía un cambio transcendental, a LOMLOE limítase a indicar a
34 conveniencia de que as ratios se reduzan cando se escolarice alumnado con necesidades de
35 apoio.

36

37 Que o resultado de mobilizacións sociais tan importantes como as que vivimos coa imposición
38 da LOMCE teña como resultado unha volta ao cadro de saída, eliminando as reválidas mais
39 mantendo unhas avaliacións de diagnóstico que seguen a xerarquizar e condicionar o
40 currículo ou que manteñen unha ESO en dúas fases, cun último curso dirixido a diferenciar o

1 alumnado ou cunha condicións de cara a impartición de materias vinculadas á suficiencia do
2 número de docentes, fai tamén concluír que os cambios son máis aparentes que reais.

3

4 Desde a perspectiva laboral e do recoñecemento do papel central do profesorado, o marco no
5 que nos moveremos nos próximos anos oscila entre as incertezas e os efectos provocados por
6 medidas introducidas na fase de debate parlamentario da nova lei, sen negociación sindical
7 previa, a ausencia de melloras para o profesorado en xeral e o interino en particular e as
8 incógnitas a medio prazo co que poida dar de si un futuro Estatuto Docente.

9 A decisión de extinguir o corpo de PTFP, coa integración deste no corpo de PES, se ben podería
10 ser un primeiro paso cara a consecución dun corpo único docente historicamente demandado
11 polo sindicalismo nacionalista galego, abre un conflito dentro do colectivo afectado coa
12 relegación dunha parte del en función non do traballo que realizan e da responsabilidade que
13 teñen senón da titulación académica. Ao tempo que se discrimina a unha parte do colectivo
14 envíase unha mensaxe negativa da Formación Profesional ao ditaminar que, facendo o mesmo
15 labor nos centros e contando coa experiencia necesaria, unha titulación de FP non pode ser
16 recoñecida para a integración no corpo de PES. A futura negociación sobre as condicións de
17 integración do extinguido corpo de PTFP, tanto de quen ten titulación universitaria como de
18 que non, xunto cos efectos que vaia provocar a aposta dos diferentes gobernos pola extensión
19 da FP Dual, marcarán sen dúbida o futuro da propia FP e especialmente do seu profesorado.

20

21 A decisión de incluír aspectos relacionados coa posíbel remoción do posto de traballo por falta
22 de rendemento é outro exemplo de como se emprega indebidamente unha lei orgánica para
23 incluír temas estritamente laborais carentes de negociación sindical previa e recorrendo ao
24 réxime disciplinario e sancionador como única solución a un problema que debe ser abordado
25 desde moitas vertentes, entre elas especialmente a da saúde laboral.

26

27 Resulta paradigmático que se introduzan cambios tan relevantes como os anteriores cando se
28 negan a introducir medidas que a CIG-Ensino formulou e que si suporían melloras para o
29 profesorado. Así, non se reforza o papel das equipas docentes cun novo marco de condicións
30 de traballo que conduzan a un horario lectivo máis reducido, non se menciona a necesidade
31 de regular as enfermidades profesionais ou as condicións de xubilación nin se establece un
32 sistema extraordinario de ingreso na función docente por vía diferenciada para prazas
33 estruturais e de reposición de efectivos para dar saída ás altas taxas de temporalidade e ao
34 abuso desta posto en cuestión pola xustiza europea.

35

36 1.3. O contexto galego

37

38 Dentro da estratexia reaccionaria ditada pola dereita española contra a LOMLOE, pensada
39 como elemento de afirmación ideolóxica dos sectores máis conservadores da sociedade para
40 que sirva de sustento e argumentario co que facer fronte aos mínimos cambios da lei e como

1 guía de actuación para as CC.AA. gobernadas polo PP, a Xunta seguiu fielmente os primeiros
2 pasos marcados desde Madrid, cunha declaración de intencións de Feijóo (reducir ao máximo
3 a aplicación da LOMLOE) e cunha primeira medida máis formal que efectiva: adianto dos
4 prazos de matrícula nos centros adscritos para o seguinte curso escolar. A mensaxe foi clara:
5 discurso único desde Madrid (o castelán corre perigo, o ensino concertado está en risco, hai
6 que desmontar a LOMLOE co boletín oficial de cada comunidade autónoma por medio,...) e
7 seguidismo fiel e adaptado ao novo marco político galego desde San Caetano.

8
9 Logo de máis dunha década sen que Galiza reciba ningunha competencia (no ámbito
10 educativo hai que botar a vista atrás ao 2007 coa transferencia dos centros do ISM), cun PP
11 galego entregado primeiro á LOMCE, ao desmantelamento da xa escasa presenza do noso
12 idioma nas aulas ou a permitir os concertos nos centros católicos segregadores, e tras a nova
13 vitoria no 2020 de Feijóo nas urnas, todo leva a pensar que a ausencia dunha auténtica política
14 educativa galega seguirá sendo a marca diferencial dun goberno que prefire xestionar o que se
15 dita desde Madrid antes de tomar a iniciativa e asumir e ampliar as competencias que ten.

16
17 O desprezo ao profesorado, evidenciado coa negativa a mellorar as súas condicións laborais,
18 desatendendo as propostas formuladas pola CIG-Ensino nestes últimos anos, foi unha
19 constante e nada indica que poida cambiar, nun escenario no que o golpe dunha nova crise
20 económica e social encabalgada sobre os efectos da anterior crise será empregada polo
21 goberno galego como argumentario para evitar afrontar os cambios necesarios na rede
22 educativa pública e no seu profesorado en particular.

23
24 Non debemos descoidar a necesidade de articular unha nova fronte que abrimos xunto con
25 outras organizacións do ámbito educativo para superar a actual política lingüística contra o
26 galego e de desgaleguización do sistema educativo. Os traballos feitos por diferentes
27 organizacións do ámbito escolar que conduciron ao acordo de bases para a normalización
28 lingüística no ensino deben ser postos en valor e ampliar os seus apoios sociais, no camiño de
29 vencer unha política de abandono á súa sorte da nosa lingua en todos os ámbitos e no sistema
30 educativo en particular. O deterioro causado tras máis dunha década de aplicación do decreto
31 de plurilingüismo non é irreversible mais o mantemento das políticas do PP co nosa lingua
32 torna cada día máis complicada a tarefa de recuperar espazos para o galego e romper unha
33 tendencia de desconexión e afastamento do alumnado co idioma do país, con máis dunha
34 cuarta parte que saen da escolarización obrigatoria afirmando non saber falar galego.

35
36 O sucursalismo da dereita galega, dentro dun endurecemento das posicións máis ultra liberais
37 e reaccionarias promovidas na competición das tres dereitas españolas, pode empurrar á
38 Xunta a posicións aínda máis extremas na negación da nosa capacidade como pobo de nos
39 gobernar e dotar de plena capacidade á hora de definir o futuro da nosa educación, tamén
40 como reacción ao novo escenario político a nivel estatal e, sobre todo, galego.

1 O modelo educativo do PP, baseado na privatización e mercantilización do proceso do ensino
2 ten na entrega aos intereses da banca privada un dos mellores exemplos coa tramitación da
3 lei que vai permitir a creación da primeira universidade privada en Galiza, das mans de quen
4 se quedou co aforro das galegas e galegos no medio do desmantelamento das caixas de aforro
5 apoiado pola propia Xunta do PP. O programa para estender a FP Dual vai tamén no camiño
6 de minorar o peso da rede pública, reducindo profesorado de FP e poñendo directamente nas
7 mans das empresas a formación profesional ao tempo que se seguen a limitar a oferta de ciclos
8 na rede pública e se financian centros privados nunha etapa non obrigatoria.

9
10 Dotármonos de capacidade legal para reverter esta deriva privatizadora e desgaleguizadora é
11 unha necesidade para, cun maior poder de decisión política acompañado de resolucións
12 asentadas no diálogo e na negociación, podermos contar cunha ordenación educativa de
13 noso, cos máximos niveis de calidade posíbeis e fundamentada na equidade social e na
14 capacidade para gobernarmos o noso futuro, tamén na educación.

16 2.- A defensa dun modelo educativo en clave nacional

18 2.1.- A capacidade para decidir e deseñar a educación que Galiza precisa

19
20 Galiza necesita dun modelo educativo que poña en valor a nosa identidade como pobo. Que
21 recupere para a sociedade o coñecemento da historia e da cultura propias e a utilización con
22 orgullo da Lingua. Un modelo baseado no desenvolvemento integral das persoas que sirva de
23 base para a transformación política e social. Un sistema educativo de noso, galeguizador,
24 democrático e sustentado na nosa historia, cultura e forma de vida. Mais iso só pode acadarse
25 coa ruptura do marco lexislativo actual. Durante anos o conxunto das Leis de educación
26 españolas compartiron, en maior ou menor medida, unha idea, a da uniformización do Estado
27 como parte do aparato ideolóxico do sistema da clase dominante, intentando borrar o noso
28 pasado e perpetuando sen matices a condición de nación subordinada aos intereses alleos.

29
30 Precisamos, por tanto, unha Galiza soberana e con capacidade real de autogoberno, cun
31 sistema financeiro público e galego, pois só dese xeito Galiza poderá dedicar todos os recursos
32 económicos necesarios para o deseño, ordenación e planificación do seu sistema educativo
33 sen dependencia do estado español. Un modelo que necesariamente estará asentado sobre
34 a base da equidade e da igualdade de oportunidades, un modelo que terá de ser cento por
35 cento público, laico, democrático, inclusivo e coeducativo. En definitiva, un sistema educativo
36 ao servizo da transformación social e do benestar das galegas e dos galegos.

37
38 Atopámonos diante dunha sociedade actual individualista, consumista e globalizada;
39 homoxeneizada no pensamento polas mensaxes que envía a clase dominante a través dos

1 medios de comunicación; apática ante o retroceso de dereitos e liberdades, dirixida a
2 mobilizarse unicamente a través das redes sociais propiedade das grandes corporacións; unha
3 sociedade que vive de costas ao medio natural e camiña cara a súa destrución. Neste contexto
4 só cabe pensar nun modelo educativo con capacidade de xerar pensamento crítico e reflexivo.
5 Un modelo revolucionario en clave galega que sexa quen de reverter esta situación e axudar a
6 construír, desde Galiza, un mundo máis xusto e igualitario.

7 2.2.- Os marcadores dun modelo educativo de futuro para o país

8
9 Os Estados capitalistas son plenamente conscientes da potencia e capacidades que ten o
10 sistema educativo como ferramenta de hexemonía para o sometemento de clase e que
11 aproveitan para transmisión da súa ideoloxía en termos amplos impartindo un sistema de
12 valores e crenzas determinados pola clase dominante. O Estado Español é historicamente un
13 claro exemplo da inclusión da escola dentro dos aparatos ideolóxicos do Estado e do sistema
14 con continuos intentos de transmisión, con maior ou menor forza, do seu pensamento, feito
15 este explícito moi abertamente nos últimos anos dos gobernos conservadores, coa súa idea
16 de “españolizar” ao alumnado das nacións sen estado.

17
18 Fronte a isto Galiza conta cunha ferramenta como é o sindicalismo soberanista, elemento
19 chave de cara á construción dunha sociedade mellor, acorde coa realidade nacional do noso
20 país e que no ámbito educativo ten unha clara expresión e incidencia e cuns principios
21 asentados nun discurso e nunha práctica transformadora. Unha perspectiva sindical que
22 tamén debe ter no centro dos seus obxectivos a creación de suxeitos activos ante a
23 aprendizaxe cun modelo de ensinanza que poña no centro a erradicación da homofobia e do
24 racismo formando persoas na coeducación, na corresponsabilidade, no valor da
25 multiculturalidade e na educación afectivo-sexual como alicerces para unha sociedade libre
26 e avanzada.

27
28 O ensino público é o único que pode garantir a equidade e a igualdade de oportunidades entre
29 as persoas; non cabe outra que decantarse por un sistema exclusivamente público, integrando
30 todos os centros nunha única rede pública co fin de acadar unha sociedade máis xusta, máis
31 solidaria e igualitaria co fin de rematar coa perversa lóxica clasista de segregar, enfrontar e
32 dividir.

33
34 Dentro do proceso da aprendizaxe como desenvolvemento vital, o ensino público debe ir
35 enfocado á construción dun futuro que supere a dialéctica das normas do sistema neoliberal.
36 Promoverá, por tanto, o pensamento crítico-reflexivo, conxuntamente coa formación ética e
37 social como garantes de éxito na construción doutra sociedade. Proporcionará ao alumnado
38 as ferramentas para que se sinta suxeito activo dentro da aula, deseñando esta como espazo
39 de debate e crecemento.

1 Isto tamén fai imprescindible que o feito relixioso, como crenza e práctica, desapareza do
 2 currículo escolar. A defensa dun ensino laico esixe a devolución das relixións unicamente ao
 3 ámbito persoal e ao seu xusto lugar no currículo académico como fenómeno histórico e
 4 cultural no ámbito das Ciencias Sociais.

5

6 De igual xeito, precisamos un sistema educativo pensado en base nacional, fundamentado na
 7 nosa realidade social, cultural, económica e lingüística, capaz de corrixir a españolización
 8 levada a cabo historicamente no noso País, fuxindo das receitas elaboradas en Madrid e
 9 baseadas nos preceptos do neoliberalismo mais salvaxe, con currículos artellados polo
 10 capital, onde prima mais a suposta excelencia e a competitividade que o desenvolvemento en
 11 condicións de igualdade e non diferenciación das persoas. Mais para isto é necesario, dende
 12 as propias institucións, o deseño dunha política educativa galega, libre de prexuízos que
 13 impiden a medra da conciencia nacional como pobo. É preciso pois, un ensino deseñado
 14 dende nós e pensado para nós, afastado dos modelos educativos actuais do estado español
 15 identificados coa persecución e fobia constantes ao noso idioma e á nosa cultura.

16

17 A soberanía tamén é necesaria para construír un sistema educativo que non dea as costas á
 18 nosa cultura e á nosa historia, facilitando o coñecemento e divulgación dos feitos históricos,
 19 políticos, sociais e culturais determinantes na nosa existencia como pobo durante séculos.

20

21 3. Bases para unha Lei galega de Educación

22

23 No curso 2014 promovemos unha proposición de lei, por iniciativa lexislativa popular, de
 24 medidas para restituír os dereitos laborais, profesionais e retributivos do profesorado e
 25 mellorar a calidade do ensino, que tiña entre outros obxectivos a elaboración dunha Lei de
 26 Educación de Galiza. No ano 2018, estes dereitos foron novamente reclamados por máis dun
 27 terzo do profesorado do ensino público galego mediante unha campaña levada a cabo polo
 28 sindicato e seguirán formando parte da nosa liña de traballo. Neste senso, insistiremos na
 29 necesidade de crear unha Lei Galega de Educación que contemple:

30

31 O fomento dun sistema educativo galego, de acordo coa nosa realidade social, cultural,
 32 económica e lingüística que asegurará o dereito universal de todos os galegos e galegas a
 33 unha educación pública de calidade de 0 a 18 anos.

34

35 Un ensino público, galego, gratuíto, laico, coeducativo e democrático, cunha oferta de prazos
 36 suficientes en todos os niveis educativos nos centros públicos, que contará coa dotación de
 37 recursos materiais e humanos e de profesorado dabondo en todas as especialidades, así como
 38 doutros perfís profesionais necesarios para asegurar a máxima calidade educativa posíbel.

1 Modificación da lexislación básica, coa fin de facilitar un ensino laico, no cal a difusión da fe
 2 relixiosa e a materia de relixión non forme parte do currículo escolar. Un ensino coeducativo e
 3 non sexista que eduque para a igualdade, a solidariedade e a xustiza social, e que transmita
 4 os valores da paz e da defensa do medio ambiente.

5

6 **Un ensino público de calidade como garante da igualdade de oportunidades que teña**
 7 **en conta aspectos fundamentais como:**

- 8 • A redución das ratios actuais de alumnado por aula, fixando como ratio máxima no
 9 primeiro ciclo de educación infantil 6 alumnos/as na idade de 0 a 1 anos, 10 alumnos/as
 10 na idade de 1 ano e de 12 na idade de 2 anos. En primaria e no segundo ciclo de
 11 educación infantil o máximo de alumnado por aula será de 15. Na educación secundaria
 12 obrigatoria, bacharelato, formación profesional e ensinanzas de réxime especial, a ratio
 13 máxima establecerase en 20. Todas estas ratios veranse reducidas naqueles grupos que
 14 escolaricen alumnado con necesidade específica de apoio educativo e o alumnado
 15 repetidor terase en conta para a conformación dos grupos.
- 16 • Oferta suficiente de prazas públicas de educación infantil de 0-3 anos para satisfacer a
 17 demanda existente.
- 18 • Atención á diversidade, apoio e reforzo educativo, garantindo a inclusión de todo o
 19 alumnado en todas as etapas, dotando aos centros cos servizos materiais e humanos
 20 necesarios e con suficiente profesorado de orientación e apoio.
- 21 • Rede de orientación educativa acorde co mapa de centros actual , que teña en conta as
 22 particularidades do rural e estableza máximo de alumnado a atender, que supoña
 23 incremento de especialistas de orientación, así como máximo de centros a compartir.
- 24 • Garantía da escolarización no medio rural. Con esa finalidade, elaborarse un mapa escolar
 25 do ámbito rural que garanta a escolarización das crianzas na súa contorna, o mantemento
 26 das escolas unitarias e uns cadros de persoal específicos, así como transporte e comedor
 27 para o alumnado que o necesite.
- 28 • Elaboración dun plan de actuación preferente destinado a combater o fracaso escolar e
 29 o abandono na escolarización temperá, reforzando a titoría e a orientación e apostando
 30 por un modelo educativo máis social e igualitario.
- 31 • Gratuidade dos libros de texto e do material didáctico que se empregue nas aulas para
 32 todo o alumnado de educación infantil, primaria e ESO.
- 33 • Xestión democrática dos centros, mediante a elección democrática e directa das
 34 direccións dos centros, promovendo o traballo en equipo e a decisión colexiada nos
 35 órganos de goberno.

- 1 • Oferta ampla e variada en todos os centros públicos de actividades extraescolares
2 gratuítas que serán impartidas por persoal específico e cualificado, dependente da propia
3 administración. A administración garantirá o transporte público para a realización destas
4 actividades.
- 5 • Elaboración dunha lei do transporte escolar de Galiza para garantir este dereito en todos
6 os niveis educativos, nomeadamente nas zonas rurais que non contan con transporte
7 público regular. A organización e a regulación dos itinerarios ou itinerarios multicentros
8 non poden condicionar o horario e a xornada dos centros.
- 9 • Unha nova planificación da formación profesional, acorde coas necesidades reais do
10 País, con diversificación e garantía dunha oferta suficiente na rede pública, suprimindo
11 os concertos educativos co ensino privado, para satisfacer a demanda existente e
12 atender as necesidades do tecido industrial e dos sectores estratéxicos da nosa
13 economía, contribuíndo así a fomentar e a desenvolver as nosas potencialidades
14 económicas.
- 15 • O Goberno galego instará o Goberno central a derrogar a lexislación respecto ao
16 funcionamento dos centros integrados para garantir a xestión e a elección democrática
17 dos cargos directivos.
- 18 • Extensión da rede das escolas oficiais de idiomas mediante a creación de novas escolas e
19 ampliación das existentes.
- 20 • Revisión técnica, reforma, ampliación ou traslado a unha ubicación axeitada dos actuais
21 conservatorios de música. Promoción da integración dos conservatorios de música
22 municipais na Consellaría de Educación.
- 23 • Arbitrio dos mecanismos necesarios para que os centros que imparten as ensinanzas
24 artísticas superiores poidan adscribirse á universidade.
- 25 • Opción de aprendizaxe do Portugués en todos os centros.

26

27 **Defendemos un sistema educativo galego que teña na normalización lingüística un dos** 28 **seus eixes fundamentais.**

29 Os datos demostran que o ensino se converteu nun dos espazos máis desgaleguizadores da
30 nosa sociedade. Desde a CIG-Ensino, xunto con outras organizacións, somos promotores
31 dunha "Proposta de Bases para a normalización do ensino en Galiza", presentada aos partidos
32 políticos en xuño de 2020 coa fin de promover a súa aprobación no Parlamento e a súa
33 aplicación en todo o ensino a nivel galego, tanto no público, como no privado e no concertado.
34 Este documento foi elaborado tendo en conta algúns dos aspectos máis lesivos do actual
35 decreto de plurilingüismo, como a prohibición de impartir en galego as materias científicas, a

1 súa práctica ausencia en etapas como a educación infantil, educación especial e FP, a falta de
 2 materiais curriculares e dixitais (como evidenciou a situación de pandemia) e a situación de
 3 total inferioridade no reparto das materias impartidas na nosa lingua no ensino medio con
 4 respecto ás que se imparten en linguas castelá e inglesa. No ámbito da normalización as
 5 propostas nunha futura Lei pasarían por:

- 6 • Derrogación do Decreto de plurilingüismo e elaboración dunha nova norma que
 7 contemple o ensino totalmente en galego cos programas de inmersión necesaria para
 8 conseguir a plena normalización lingüística.
- 9 • Fixación duns currículos escolares inseridos na nosa realidade nacional, con contidos
 10 propios, nos que Galiza sexa materia de estudo en toda a súa dimensión histórica,
 11 cultural, social e económica, é dicir, que teña como principio o coñecemento e a
 12 valoración de todo o que nos conforma como pobo.
- 13 • Estabelecemento dun plan de formación para o conxunto do profesorado, a fin de
 14 alcanzar a plena normalización lingüística.
- 15 • Acreditación en lingua galega e obriga de realizar, como mínimo, unha das probas en
 16 lingua galega nos procesos selectivos de acceso á función pública docente.
- 17 • Fomento da publicación de libros de texto e de materiais didácticos en galego para todas
 18 as materias e módulos profesionais.

19

20 A normalización lingüística no ámbito educativo debe xogar tamén un papel central na
 21 universidade, tanto no fomento do seu uso entre o estudiantado como por parte do
 22 profesorado, convertendo a nosa lingua en vehicular nas aulas universitarias, prestixiando o
 23 uso e valor do noso idioma. Neste sentido, son necesarias políticas de promoción do uso do
 24 galego por parte das universidades, con recoñecemento profesional ao profesorado, e con
 25 ampliación de titulacións ofertadas en galego.

26

27 O recoñecemento do traballo do profesorado, mediante a elaboración, previa negociación
 28 coas organizacións sindicais na Mesa Sectorial, dun Estatuto Galego da Función Pública
 29 Docente, na que a CIG-Ensino incluírá todas as demandas que conforman a nosa liña de acción
 30 sindical no ámbito do ensino público non universitario.

31

32 4. A acción sindical

33

34 A CIG-Ensino está a gañar ano tras ano referencialidade, afiliación e maior número de
 35 delegadas e delegados no conxunto dos sectores nos que traballamos sindicalmente. Isto é
 36 consecuencia dun maior traballo directo e ás visitas aos centros de traballo no sector público

1 e ás empresas privadas e tamén da coherencia da liña sindical de defensa dos dereitos
 2 laborais e non sinatura de convenios ou acordos desfavorecedores para os traballadores e
 3 traballadoras. É pois necesario seguir a reforzar a nosa liña de traballo, aberto e assembleario,
 4 con asesoramento, información, formación necesaria e o apoio firme en todos os sectores por
 5 igual desde a perspectiva global que como sindicato de clase temos.

6

7 A CIG debe continuar ampliando a referencialidade que a colocou xa non só como primeira
 8 central sindical en afiliación senón tamén en número de delegados e delegadas de persoal e
 9 nese traballo desde a federación do Ensino tamén temos un importante papel que xogar,
 10 reforzando a nosa acción sindical en cada sector, mantendo a nosa hexemonía no ensino
 11 público non universitario, consolidando o papel na universidade e aumentando a nosa
 12 representatividade no sector privado, incrementando afiliación e amosando a utilidade e a
 13 forza transformadora da CIG.

14

15 Esta debe ser a dinámica que sigamos de cara ao futuro, detectando carencias, corrixindo
 16 erros, mellorando prácticas de traballo sindical e aumentando a formación de todos os
 17 cadros sindicais.

18

19 4.1. O traballo sindical no ensino público

20

21 No ámbito do ensino público a nosa actuación seguirá vinculada aos dous grandes eixos que
 22 conforman a nosa razón de ser como organización sindical: a defensa do profesorado galego
 23 desde unha perspectiva de clase e a dun ensino público galego e en galego. Atendendo a esta
 24 realidade temos presente que nos próximos anos ábrese a posibilidade de cambios relevantes
 25 derivados do desenvolvemento da LOMLOE e das actuacións políticas que os gobernos
 26 español e galego poidan facer ao respecto. O anuncio da elaboración dun novo Estatuto
 27 docente no marco estatal foi un tema recorrente dos gobernos do Estado. Agora ábrese de
 28 novo esa posibilidade co compromiso expreso de que no ano posterior á entrada en vigor da
 29 nova lei se presente unha proposta neste sentido.

30

31 A CIG-Ensino defenderá que calquera normativa que se pretenda implantar no marco estatal
 32 teña un carácter de mínimos e só sobre aspectos vinculados a cuestións básicas relacionadas
 33 co carácter estatal dos corpos docentes, evitando que se impida que o profesorado galego
 34 poida contar cun Estatuto docente de seu, non condicionado por propostas centralizadoras.
 35 Un Estatuto galego que dea resposta satisfactoria ás demandas do profesorado, que avance
 36 nos dereitos laborais e sindicais e que remate coa inestabilidade laboral, a xerarquización e a
 37 precariedade, fixando as bases dunha negociación colectiva real, mellorando a
 38 representatividade ao levala directamente aos colexios e institutos, con eleccións sindicais por
 39 centro de traballo nas mesmas condicións que no ámbito laboral ordinario. Neste sentido,

1 propostas nesa dirección feitas con anterioridade polo sindicato, como a ampliación das
2 xuntas de persoal superando a limitación provincial, manteñen a súa plena vixencia.

3
4 A demanda histórica do sindicalismo nacionalista dun corpo único docente recupera
5 novamente a súa actualidade logo do cambio introducido na LOMLOE ao respecto da
6 extinción do corpo de PTFP e a conseguinte integración no corpo de PES. Esta decisión, tal e
7 como aparece redactada, provoca unha discriminación cunha parte do profesorado técnico
8 que terá un papel destacado na nosa acción sindical nesta primeira fase de desenvolvemento
9 da LOMLOE. O obxectivo fixado polo sindicato de non deixar ninguén atrás e posibilitar a
10 integración de todo o persoal docente afectado, fixo ou interino, no corpo de PES, reforza a
11 nosa posición sobre a necesidade de abordar a creación dun único corpo de ensinantes.

12
13 Calquera medida que se formule no ámbito sindical debe partir do principio de non
14 discriminación e de estabilidade no emprego. Unha estabilidade que non pode reducirse a un
15 concepto global e retórico senón que debe formularse desde a realidade que afecta
16 directamente ao profesorado. O bloqueo político-sindical tanto a nivel estatal como a nivel
17 galego para poder articular medidas, tanto no ingreso á función pública docente como na
18 estabilidade nas listas de interinidade, dificulta e mesmo impide dar unha alternativa
19 satisfactoria aos altos índices de temporalidade e facilita que a fraude na contratación
20 temporal teña unha xusta resposta para o colectivo afectado. O feito de que a estabilidade
21 laboral siga en risco con procesos mal chamados de estabilización que non dan resposta ao
22 problema creado, que calquera oferta de emprego implique a posibilidade de despedimentos
23 de profesorado interino cunha longa traxectoria laboral ou que aumenten os contratos a
24 tempo parcial, son claros índices de que o sindicato debe manter e mesmo reforzar a súa
25 posición ao respecto do persoal interino.

26
27 Outra vertente da estabilidade, non directamente relacionada coa modalidade de
28 contratación senón coas condicións nas que se traballa nos centros, é a que garante a
29 continuidade nos claustros para favorecer a consolidación de equipas de traballo. Neste
30 sentido, o sindicato debe manter a liña de traballo que tantos logros deu nestes últimos anos
31 coa redución da provisionalidade logo de que o traballo feito pola CIG-Ensino lograse rescatar
32 case 2.000 prazas que pasaron a ter carácter definitivo no 2019/2020 ou que se incrementasen
33 os postos relacionados coa atención á diversidade nos centros de infantil e primaria. Queda
34 mellorar eses resultados, reducindo aínda máis a provisionalidade e o carácter itinerante de
35 moitos postos dos especialistas de apoio. Non se pode deixar de lado que o sistema educativo
36 funciona grazas ao compromiso e entrega do profesorado, que exerce o seu traballo en aulas
37 masificadas e moitas veces con alumnado con necesidades que non teñen en conta ao
38 configurar grupos e ratios.

1 O empeoramento de determinadas condicións de traballo (impartición de afíns, compartición
2 de centros, ratios elevadas, agrupamentos de diferentes niveis...) foi unha constante durante
3 a anterior crise económica que a situación da pandemia non fixo máis que agravar, cun
4 incremento notábel da carga de traballo derivado da teledocencia parcial ou total. As
5 carencias na coordinación didáctica, motivadas por un exceso de función docente e por unha
6 redución do tempo para preparar aulas, foi patente durante o tempo da pandemia. A ausencia
7 dun marco regulatorio do teletraballo no ámbito educativo mais a negativa a fixalo por parte
8 da Consellaría, é tamén un dos elementos que caracterizan o momento presente e que
9 teremos que abordar no inmediato.

10

11 É necesario un cambio na Consellaría que recoñeza o traballo do profesorado e que o poña
12 como pilar básico do sistema educativo, democratizando os centros educativos e liberándoo
13 de tarefas administrativas e burocráticas que non lle son propias.

14 Dentro desta importancia que lle hai que dar ao profesorado está a ampliación da súa
15 formación, recuperando as licenzas de estudos e a matrícula gratuíta na universidade para
16 completar a necesaria formación continua. Precisamos un plan de formación gratuíto e
17 dentro do horario lectivo. Un plan de formación que promova programas de igualdade, de
18 prevención de conflitos, de integración e de intercambio de experiencias así como o
19 aproveitamento de materiais e recursos.

20

21 No deseño da nosa acción sindical ten que seguir ocupando un papel fundamental a
22 galeguización do ensino, coa normalización plena do uso do noso idioma en todas as etapas
23 educativas e en todas as materias e na recuperación dun profesorado implicando nesta ardua
24 tarefa. A situación non é propicia: á españolización que arrastran os libros de textos e os
25 programas educativos sumouse a realidade derivada da pandemia que fixo máis visíbel a
26 escaseza de material nas redes na nosa lingua, provocando de novo que fose o voluntarismo
27 e profesionalidade de moitas e de moitos docentes os que suplisen a desidia e abandono
28 programado da administración. A acción sindical e formativa da CIG-Ensino debe incidir en
29 incrementar un profesorado que asuma como propia a loita contra a desconsideración e os
30 prexuízos que nos foron inculcando, un profesorado que defenda a nosa condición de galegas
31 e galegos, un profesorado que transmita o valor de pertenza a unha nación cunha cultura e
32 lingua propias.

33

34 O compromiso por unhas condicións dignas de traballo tamén inclúe a defensa dunha
35 retribucións xustas. Desde o 2010, momento en que o goberno PSOE decidiu cumprir
36 fielmente os ditados da Unión Europea e meteu unha tallada dunha media do 5% dos salarios
37 dos e das empregadas públicas do Estado, até a actualidade, o profesorado galego leva
38 perdido un 9,25% de poder adquisitivo e a maiores continuamos coas pagas extras recortadas.
39 Manteremos o dereito a recuperar o que nos foi roubado, tanto desde Madrid como desde San
40 Caetano, cunha Xunta do PP como campioa dos recortes salariais nas extras, cun profesorado

1 interino que continúa sen cobrar o verán aínda que traballe máis de 5 meses e medio e co
 2 resultado dun acordo salarial da vergoña que nos deixou quedar exactamente como
 3 estabamos de cara á equiparación co resto do profesorado do Estado, cando superar esa
 4 situación foi a escusa que se buscou para evitar acadar un mellor acordo non só no retributivo
 5 senón tamén nas condicións de traballo.

6
 7 Dentro das melloras nas condicións laborais deben ter cabida e especial relevancia as
 8 relacionadas coa conciliación da vida familiar e laboral. A situación actual de pandemia
 9 deixou en evidencia as nefastas políticas estatais e autonómicas no que se refire ao dereito
 10 das persoas a ser coidadas, chegando a utilizar os centros educativos ou o teletraballo como
 11 "fuxida" á responsabilidade de legislar os deberes inescusábeis relacionados coa conciliación
 12 familiar.

13
 14 Tendo en conta o anterior, a acción sindical no ensino público nestes próximos anos terá
 15 presente os seguintes temas:

- 16
- 17 • Garantía de dotación orzamentaria suficiente, co obxecto de dedicar o 7% do PIB galego
 18 á educación galega para facer real e efectivo o dereito universal e gratuíto a unha
 19 educación pública e de calidade.
 - 20 • A garantía de negociación, no ámbito da Mesa Sectorial Docente non Universitaria, de
 21 todas as cuestións relacionadas coa profesión e coas condicións de traballo do persoal
 22 docente. Con ese obxecto, promoverase un acordo-convenio para todo o profesorado
 23 galego.
 - 24 • Mellora dos cadros de persoal dos centros que imparten ensinanzas de infantil e/ou
 25 primaria e o horario do profesorado destes niveis , así como a negociación de cadros de
 26 persoal mínimos en todos os centros de secundaria, formación profesional, idiomas e
 27 réxime especial.
 - 28 • Redución das ratios a 15 crianzas por aula en infantil e primaria e 20 en secundaria e
 29 bacharelato. Nestas ratios contaría o alumnado repetidor e serían diminuídas cando
 30 houberse alumnado con necesidade específica de apoio educativo.
 - 31 • A recuperación dos salarios do profesorado. A garantía da cláusula de revisión salarial que
 32 asegure, como mínimo, a suba anual dos salarios do profesorado igual ao IPC.
 - 33 • A cobertura de todas as baixas laborais desde o primeiro día que se producen.
 - 34 • O establecemento dunha xornada laboral de 35 horas para todo o profesorado, das cales
 35 30 horas serán de dedicación ao centro e 18 períodos lectivos de 50 minutos, como
 36 máximo.
 - 37 • Recuperación da xornada matinal reducida de catro horas durante os meses de xuño e
 38 setembro nos centros que imparten ensinanzas de infantil e/ou de primaria.

- 1 • A Xunta de Galiza instará o Goberno estatal a facilitar a xubilación anticipada do
2 profesorado, con independencia do seu réxime de cotización, que teña 35 anos de servizo
3 ou 60 anos de idade cun mínimo de 25 anos de servizo, coa finalidade de facilitar a
4 incorporación de novo persoal ao ensino, crear emprego e recoñecer o traballo docente.
- 5 • A redución do horario lectivo para o profesorado maior de 55 anos sen diminución das
6 súas retribucións.
- 7 • Redución do horario lectivo e posibilidade de realizar actividades non docentes para o
8 profesorado que, por motivos de saúde, vexa minguada a súa capacidade para a docencia
9 ou sexa precisa a adaptación do posto de traballo.
- 10 • Recoñecemento das enfermidades profesionais do profesorado, que inclúa a elaboración
11 dun cadro de enfermidades laborais, e aplicación no ensino dos dereitos contemplados
12 na Lei de Prevención de Riscos Laborais como a avaliación dos riscos laborais inherentes
13 á profesión docente.
- 14 • Dotación nos centros educativos de todo o material de protección da saúde necesario,
15 nomeadamente, dada a situación na que nos atopamos á hora de redactar estes
16 documentos, de EPIs adecuadas para a prevención dos contaxios da COVID-19.
- 17 • Regulación, previa negociación, das condicións laborais, pedagóxicas, técnicas e
18 materiais para a teledocencia, tanto no réxime ordinario (FP ou Bacharelato a distancia)
19 como en situacións extraordinarias.
- 20 • A Consellaría de Educación facilitará e garantirá o dereito á formación continua a todo o
21 profesorado. Con esta fin, previa negociación coas organizacións sindicais, elaborará
22 plans anuais de formación descentralizados que establezan o dereito de formarse
23 dentro do horario lectivo e laboral, que sexa gratuíta e que abranha todas as áreas do
24 currículo e procurará a renovación e innovación educativa e unha mellor formación
25 didáctica e pedagóxica. A formación do profesorado será nucleada polos propios centros
26 educativos e promoverá a normalización e galeguización do ensino .
- 27 • Creación de emprego, con convocatorias de ofertas amplas no ensino para dar resposta
28 ás necesidades dos centros, facilitar a atención á diversidade e rematar coa precariedade
29 e temporalidade do profesorado. A supresión da taxa de reposición de efectivos. A
30 administración educativa ofertará, como mínimo, todas as vacantes existentes e creará as
31 necesarias para unha atención educativa personalizada e de calidade.
- 32 • Incremento do número de prazas do Mestrado de Profesorado ofertadas nas
33 universidades públicas galegas, adaptando a oferta á previsión das necesidades de
34 oposicións a medio prazo e cunha formación acorde coas necesidades do sistema
35 educativo galego. É necesario, neste sentido, fortalecer as relacións do ensino
36 obrigatorio co universitario, especialmente na formación inicial do futuro profesorado.

- 1 • No camiño cara lograr o obxectivo histórico da CIG-Ensino de ter eleccións sindicais por
2 centro, ampliar a 7 as xuntas de persoal docente da Consellaría de Educación, coa
3 creación de Xuntas de Persoal en Ferrol, Santiago e Vigo a maiores das actuais
4 cabeceiras provinciais.
- 5 • Dereito do profesorado a facer uso do servizo de comedor escolar, o cal estará atendido
6 por persoal específico non docente, dependente da administración e coa cualificación
7 correspondente.
- 8 • Dotación nos centros educativos de persoal administrativo, persoal educador social e
9 persoal coidador, así como outros perfís profesionais onde sexa necesario.
10 Nomeadamente persoal que atenda ao alumnado desde a chegada do transporte escolar
11 até o comezo da actividade docente e desde que esta remate até a saída do transporte
12 escolar.
- 13 • Recoñecemento da figura de persoa responsábel do centro naqueles sen dirección que
14 deberá ter liberación horaria para as tarefas burocráticas, puntuación a efectos de
15 traslados e incremento salarial equiparado a figura de dirección.
- 16 • O profesorado non impartirá materias das cales non sexa especialista, sen que isto
17 supoña diminución nas súas retribucións.
- 18 • Potenciación da función titorial con medidas precisas como a redución horaria ou a
19 formación específica.

21 4.2. O traballo sindical no ensino universitario

22

23 As características propias do sector universitario limitan enormemente unha actuación
24 conxunta do sindicato, a través das súas seccións sindicais, en espazos que afecten ao
25 conxunto das tres universidades públicas. Fóra das negociacións que deron lugar ás sinaturas
26 dos dous convenios colectivos do PDI Laboral, a Mesa Galega de Universidades non se volveu
27 reunir, malia os reiterados requirimentos da CIG. A actuación sindical está, polo tanto,
28 condicionada por unha realidade na que as negociacións teñen lugar no seo de cada
29 Universidade, na que a coordinación da nosa representación sindical está garantida polo
30 traballo que en cada ámbito se está a facer. Porén, a inexistencia na práctica deses ámbitos
31 globais de negociación no ámbito do Sistema Universitario Galego dificulta que, tanto
32 internamente como sindicato como na nosa relación co conxunto do profesorado galego ao
33 que nos diriximos, se articulen propostas conxuntas e unha visión e actuación máis xeral. A
34 propia dinámica practicamente estanca dos ámbitos de negociación (Mesa do Ministerio,
35 Mesas Sindicais de cada Universidade) non axuda neste cometido. Con todo, a comunicación
36 tornouse nun aspecto central para dar a coñecer as nosas actuacións. Melloralas e fortalecelas,
37 partindo da posta en común e da coordinación entre todas e todos os cadros sindicais, foi e
38 debe ser un dos nosos principais cometidos.

1 A nosa acción sindical nos próximos anos debe centrarse na enorme precariedade existente
 2 no mundo universitario, mellorando as nosas relacións con colectivos moi activos e amosando
 3 a utilidade do sindicato. Así como nos últimos anos reforzamos a vía xudicial, como única
 4 alternativa para conseguir o recoñecemento de dereitos que pola negociación se nos pecha a
 5 todos os niveis (estatal, galego e de cada universidade), se non se produce un cambio nesta
 6 dinámica teremos que reforzala e afinala. Recentes sentenzas gañadas polo sindicato abriron
 7 expectativas para que o persoal docente e investigador cunha relación temporal poidan ver
 8 garantidos os seus dereitos. Mais a complexidade da propia universidade, as carencias desde
 9 a perspectiva dos ámbitos de negociación, fan que a tarefa de vencer unha discriminación
 10 salarial e de condicións de traballo de enormes dimensións sexa moi dificultosa.

11
 12 O camiño trazado debe continuar e mellorar e debemos ser quen de trasladar as nosas
 13 iniciativas ao conxunto do PDI galego, especialmente nun momento no que se abren varias
 14 fronteiras moi relevantes. Por un lado, a previsión de que se aprobe unha modificación da LOU
 15 na que os principais problemas do persoal docente das universidades están ausentes: a
 16 precariedade, o envellecemento do cadro de persoal e a hiper-burocratización non se
 17 abordan nos textos nin se aportan medidas que poidan solucionarlos. Deberemos afrontar os
 18 problemas que xa estamos a denunciar na negociación: unha regulamentación da dobre vía
 19 laboral e funcionarial até as máximas consecuencias, unha carreira truncada pola
 20 desaparición das categorías de profesorado das fases iniciais da carreira académica, sen que
 21 exista unha alternativa de carreira horizontal, con novas condicionantes que inciden na
 22 precariedade e sen garantías dun reparto equilibrado da carga docente.

23
 24 Ao tempo, a creación prevista da universidade privada de Abanca e respaldada pola Xunta e o
 25 PP pode ter tamén incidencia no futuro da oferta da rede pública e, por tanto, nos postos de
 26 traballo do PDI. A situación pode agravarse se, como é de agardar, engadimos o continuísmo
 27 da Xunta á hora de limitar a oferta nos campus galegos. O noso traballo deberá, por tanto,
 28 centrarse en combater as posíbeis agresións que poida sufrir a universidade pública galega,
 29 ben sexa por cambios legislativos, pola ausencia de interlocución coa Xunta e coas tres
 30 Universidades no seu conxunto, polos efectos da privatización ou pola precariedade e
 31 discriminación dentro do PDI.

32

33 4.3. O traballo sindical no ensino privado.

34

35 A CIG-Ensino tamén é unha ferramenta necesaria, e con maior referencialidade cada día, na
 36 defensa dos dereitos dos traballadores e traballadoras nos sectores do ensino privado.
 37 Debemos enfocar o noso traballo sindical de cara aos convenios do ensino privado en
 38 combater, en todos os marcos posíbeis de negociación -primando o galego-, as consecuencias
 39 negativas e precarias que sofren os traballadores e traballadoras provocadas polas últimas
 40 reformas laborais, polas limitacións dunha negociación colectiva de ámbito estatal, moi

1 afastada das súas problemáticas e pola actitude cómplice das organizacións sindicais estatais,
 2 que veñen asinando acordos que supoñen continuos retrocesos nas súas condicións laborais
 3 e salariais. Condicións moito máis pronunciadas agora, tanto pola crise económica da que
 4 viñamos, como da sanitaria e social que estamos a padecer e que vai afondar noutra crise
 5 económica de máis calado, que de novo apuntará á clase traballadora e ás maiorías sociais.

6

7 A referencialidade e visibilidade no sector debe continuar ampliándose visitando novas
 8 empresas e medrando no número de persoas delegadas electas e afiliación, facendo o
 9 correspondente traballo para mantelas activas nos seus centros, a pesar das dificultades que
 10 as patronais nos van poñer a favor doutras organizacións sindicais. Debemos tamén
 11 asesoralas e darlles a formación sindical suficiente para que poidan defender o persoal con
 12 criterios xustos e coherentes coas nosas teses e para que adopten un maior compromiso e
 13 implicación activa coas campañas que desenvolvemos, tanto desde a propia federación como
 14 da confederación.

15

16 A CIG-Ensino baseará a súa acción sindical no ensino privado nos seguintes eixos centrais:

- 17 • Convenio único galego para todo o ensino privado ou, cando menos, para aqueles sectores
 18 nos que o financiamento depende das administracións galegas.
- 19 • Mantemento do traballo realizado nos últimos anos no que respecta á acción sindical no
 20 sector, reforzando a nosa presenza e visita aos centros, a través de repartos informativos e
 21 asembleas, así como mellorando e facendo máis eficaz a comunicación cos nosos
 22 delegados e delegadas así como coa afiliación e os centros laborais.
- 23 • Esixir o estrito cumprimento da lexislación actual en materia laboral: medidas contra a
 24 violencia de xénero, Lei de igualdade, Lei de prevención de riscos e saúde laboral e o
 25 respecto pola liberdade sindical.
- 26 • Basear a acción sindical na información puntual e na participación activa e directa dos
 27 colectivos afectados diante de conflitos concretos ou da mesma negociación colectiva, de
 28 xeito que se impliquen na mesma a través das súas propostas, e promover as mobilizacións
 29 oportunas cando as situacións nolo demanden, non esquecendo o reforzo da
 30 participación nas redes sociais, cada vez máis precisas.

31

32 **Centros de Ensino Concertado**

33 Aínda que temos dificultades para desenvolver o noso traballo sindical no ensino concertado,
 34 polos impedimentos e trabas por parte das patronais e direccións, dada a nosa clara postura
 35 na defensa dunha única rede pública e as críticas aos concertos, así como á nosa defensa
 36 inequívoca dos dereitos laborais e salariais do persoal traballador, debemos manter a nosa

1 liña de traballo, que cada vez comparten máis traballadores e traballadoras. A finalidade ou
 2 obxectivo da nosa acción sindical no sector continúa ser a súa Integración nunha única rede
 3 pública, como a vía para acadar a homologación real de dereitos laborais e salariais, polos que
 4 tamén estamos a traballar na negociación colectiva a través do seu convenio colectivo estatal
 5 de aplicación. Mentres non academos ese obxectivo seguiremos exixindo que non se
 6 empreguen os fondos públicos que reciben das diferentes administracións para despedir e
 7 vulnerar dereitos ao persoal traballador, como está a acontecer, e baseando a nosa acción
 8 sindical na negociación inmediata dun novo acordo de mantemento de emprego (o AME), na
 9 resolución de todos os problemas e conflitos actuais estabelecidos arredor dos salarios e
 10 outras condicións laborais (a paga extra de antigüidade, a PEA, recuperación do IPC perdido e
 11 dos recortes salariais, o cobro de complementos por cargos e funcionais,...), nun maior control,
 12 cos mecanismos adecuados, sobre o diñeiro público e as xestións dos centros e as súas
 13 condicións (camiñando cara a extensión do pago delegado ao persoal non docente, o PAS),
 14 na aplicación dos regulamentos orgánicos da pública e a democratización do funcionamento
 15 dos órganos pedagóxicos e de participación dos centros, así como a consecución dun
 16 convenio específico galego como única maneira de defender o marco galego de negociación
 17 e de acadar un convenio digno para o persoal traballador que recoñeza a nosa pluralidade
 18 nacional, así como as competencias no sector.

19

20 **Centros de atención á diversidade**

21 Unha das consecuencias das políticas neoliberais é a continuada privatización dos servizos
 22 públicos que se está a desenvolver nos últimos anos de xeito programado e consciente. Vemos
 23 día a día como moitos servizos con marcado carácter social pasan a mans de empresas
 24 privadas ou, no mellor dos casos, a entidades sen ánimo de lucro e subvencionadas, pero que,
 25 ao final, acaban aplicando criterios puramente empresariais para a prestación deses servizos,
 26 máis centrados na rendibilidade que na necesidade dunha correcta prestación, esencial
 27 dentro dos servizos básicos públicos dun país. Os centros de atención ás persoas con
 28 discapacidade, os centros de protección e reforma de menores e incluso as escolas infantís
 29 son algúns exemplos desta lamentable situación. Por todo isto son necesarias campañas
 30 públicas de denuncia e mobilización ante as políticas de privatización que continúa a aplicar
 31 o Partido Popular nos seus gobernos.

32 Dende a CIG-Ensino, como maioritarios na Galiza deste sector de Servizos de Atención á
 33 Diversidade, seguiremos defendendo os dereitos do persoal traballador que representamos
 34 no marco estatal de negociación como sempre fixemos, pero a nosa prioridade será seguir
 35 intentando forzar un Marco Galego de Negociación coa fin de acadar obxectivos como o de
 36 abrir a negociación dun Convenio Galego no sector, que recolla condicións salariais e laborais
 37 dignas, exixindo ademais á administración galega que asuma na súa totalidade os servizos
 38 destes tipo de centros baixo a súa xestión, como centros públicos a todos os efectos, e o

1 mantemento dos postos de traballo do persoal actual. O obxectivo final segue a ser a creación
2 dun Sistema Público Galego de Servizos de Atención ás Persoas.

3

4 **Educación Infantil e outros centros privados**

5 Tamén o resto de convenios estatais que contempla este sector da privada, especialmente o
6 de Educación Infantil 0-3 polo importante número de empresas e traballadoras afectadas mais
7 tamén os Centros de Menores, o Ensino non regulado, as Escolas de Música, as academias de
8 Perrucaría e Artes Escénicas, ou as Autoescolas,...) se caracterizan polas malas condicións de
9 traballo, a inestabilidade laboral e a grande presión dunhas patronais que con moita
10 frecuencia non respectan sequera as xa de por si paupérrimas condicións laborais dos
11 respectivos convenios, sempre permitidos, coa sinatura cómplice, dos sindicatos estatais.
12 Estes son convenios condicionados polo seu ámbito estatal, agás algúns de empresa, que
13 limitan a nosa capacidade de influencia, afastándonos do marco propio nun escenario alleo á
14 nosa realidade e quedando por tanto nunha posición minoritaria, mesmo en sectores nos que
15 somos maioritarios no noso país. A isto hai que engadirlle as regresivas reformas laborais dos
16 últimos anos e o entreguismo doutras organizacións sindicais estatais no mal chamado
17 “Diálogo Social”. Por todo isto debemos seguir sumando esforzos e gañando espazos na
18 representatividade sindical e social dentro de cada un dos sectores, para intentarmos
19 trasladar o ámbito de negociación ao noso país, polo menos naqueles sectores en que, polas
20 súas características e por sermos maioritarios, poida ser máis factíbel. Tamén pelexaremos
21 por manter os convenios de empresa que temos que melloran os estatais, así como propiciar
22 a negociación doutros cando se dean as condicións para facelo, con forza e decisión.

23

24 **5. O reforzo do modelo sindical da CIG-Ensino**

25

26 **5.1. A organización do traballo sindical**

27

28 A CIG-Ensino debe manter como base fundamental da súa organización o asemblearismo,
29 como cerne de todo o que somos, primando a presenza e a cercanía ao profesorado con
30 asembleas nos centros de traballo día a día: informando, recollendo achegas, debatendo e
31 fortalecendo un modelo consolidado e que nos define e diferencia. En paralelo a esta acción
32 sindical nos centros de ensino temos que seguir sumando asembleas específicas nos locais da
33 CIG para tomar as decisións acaídas.

34

35 De igual forma é fundamental ter persoas que sirvan de enlace entre o centro de traballo e o
36 sindicato. Un enlace bidireccional, que transmita todo o que está facendo a organización, pero
37 sobre todo, e isto é o máis importante, que traslade á estrutura sindical as inxerencias e
38 demandas do persoal que está nos centros realizando o traballo docente día a día e que nos

1 permite coñecer os conflitos, visibilizalos e tentar dar a solución máis acaída en cada
2 momento, centro e situación.

3

4 Manter e ampliar esa rede de colaboración é unha aposta estratéxica do sindicato para salvar
5 as limitacións que impón a lexislación en materia de eleccións sindicais, provinciais e non por
6 centro de traballo e a mellor garantía da nosa presenza nos centros como marca da CIG-Ensino
7 con prioridade de cara a unha renovación masiva dos claustros que xa comeza a ser unha clara
8 realidade e que será aínda maior nun futuro próximo coa entrada de novas xeracións de
9 compañeiros e compañeiras e a xubilación da maioría do profesorado que era referente tanto
10 no ámbito pedagóxico como reivindicativo. Como sindicato levamos tempo prestando
11 atención a esta nova realidade pois os centros son corpos vivos que se van transformando en
12 base ás experiencias e vivencias do novo profesorado; un profesorado que actúa nunhas
13 claves novas, claves que ademais poden vir condicionadas nos vindeiros anos polas
14 consecuencias aínda descoñecidas da situación de pandemia, tanto no ámbito reivindicativo
15 como das relacións laborais e sociais. Precisamos seguir monitorizando a situación e
16 actuando para que a referencialidade que supón a CIG-Ensino nos centros non fiquese só en algo
17 pasivo. O noso principio de exercer un sindicalismo práctico e activo pero sobre todo de
18 vocación transformadora precisa dunha constante análise das mudanzas que se dan no corpo
19 docente, buscando unha integración activa de novas incorporacións de profesorado que dean
20 continuidade ao proxecto sindical.

21

22 **5.2. Mobilización e xestión.**

23

24 O reforzo do modelo sindical da CIG-Ensino ten que partir da mobilización do profesorado,
25 nomeadamente da nosa afiliación. Consegur que as traballadoras e traballadores vexan no
26 sindicato unha ferramenta útil de transformación da sociedade galega e do ensino e non só
27 unha solución de xestión de situacións concretas.

28

29 Con todo, a xestión, o dar resposta acaída a dúbidas ou problemas individuais e colectivos é
30 fundamental mantela e melloralala, xa que non deixa de ser outro dos piares do noso traballo
31 sindical e das nosas fortalezas. Todo traballo organizativo para reforzar o papel do sindicato
32 debe manter a necesidade da boa xestión, precedida dunha permanente formación dos
33 cadros sindicais, mais sempre como unha ferramenta de apoio ao traballo de transformación
34 social que é o obxectivo fundamental do sindicato e que ten na mobilización e concienciación
35 a mellor arma de actuación.

36

37 **5.3 A formación sindical e do profesorado.**

38

39 Desde o noso modelo sindical temos moi presente a formación do profesorado. Somos
40 conscientes de que é un pilar para a mellora do sistema educativo o feito de que o profesorado

1 estea actualizado en canto a novas metodoloxías didácticas e tamén no que se refire ao
2 dominio das ferramentas telemáticas. Aspecto este que se impón na actualidade debido a
3 situación sanitaria que vivimos.

4
5 Con todo, debemos ter presente que o enfoque da formación do profesorado ofrecémolo
6 como alternativa ao da Administración. Ao contrario desta, dedicámoslle especial atención a
7 temas centrados na nosa realidade histórica, lingüística e cultural. Só un profesorado que
8 coñece e respecta o medio galego no que traballa será quen de espertar no alumnado
9 sentimentos parellos cara o seu País.

10
11 Atendemos asemade contidos transversais como o respecto ao medio ambiente, a
12 identidade sexual ou o tratamento da situación das mulleres de maneira que poida incidir
13 nunha educación non sexista do alumnado. Un profesorado formado e sensibilizado será un
14 axente máis do cambio que precisa a nosa sociedade en relación a estes aspectos.

15 Apostamos pois por un modelo sindical no que se oferta anualmente ao profesorado unha
16 variada e extensa proposta formativa tanto desde a cercanía das actividades presenciais
17 realizadas nas distintas comarcas, como desde a formación a distancia que se presenta como
18 modalidade máis accesíbel e como solución ás actuais restricións vividas pola pandemia. Coa
19 intención de ofrecer este servizo que consideramos fundamental para o profesorado
20 melloramos e ampliamos progresivamente a nosa programación anual.

21

22 **5.4. A lingua, o noso sinal de identidade.**

23

24 Como sindicato de clase que defende a identidade nacional de Galiza a lingua é un elemento
25 fundamental da nosa acción sindical non entendendo o ensino galego sen ter a nosa lingua
26 como pilar fundamental. Reclamamos e loitamos por un ensino integramente en galego.

27

28 Trasladamos esta posición teórica á práctica promovendo e participando en plataformas e
29 actividades de promoción, recuperación e reivindicación do uso da nosa lingua, tanto no
30 ensino como na sociedade. Entendemos que no camiño na defensa da plena normalización
31 do ensino non debemos desaproveitar ningunha colaboración e que ampliar o traballo
32 sindical a prol da normalización implica buscar encontros e acordos plurais como os que
33 deron lugar ás Bases para a normalización do ensino galego en 2020 e que servirán de guía
34 nos seguintes pasos a dar.

35

36 **5.5. Un sindicalismo con perspectiva de xénero**

37

38 O reforzo do modelo sindical pasa pola reivindicación dun modelo feminista de clase. Nunha
39 federación onde o número de traballadoras é bastante superior ao de traballadores, feito que

1 se reflicte tamén na afiliación, debemos seguir na liña de que as mulleres ocupemos cada vez
2 máis protagonismo na organización do sindicato e teñamos unha participación activa no
3 mesmo.

4 Como CIG-Ensino estamos presentes en todos os debates e asembleas de mulleres e nas
5 diferentes campañas encamiñadas a visibilizar as consecuencias de vivirmos nunha sociedade
6 patriarcal, promovidas dende a Secretaría das Mulleres da Confederación.

7 O ensino é un pilar básico na construción da sociedade do noso país, e como tal traballamos
8 para a mellora da formación docente, coa celebración das Xornadas das Mulleres como lugar
9 de intercambio de experiencias, e tamén na presentación de materiais didácticos para usar
10 como guía no tratamento da igualdade de xénero dentro das aulas. Un camiño xa iniciado, e
11 no cal seguiremos, é o emprego dunha linguaxe non sexista en todas as comunicacións,
12 documentos ou materias de divulgación que se elaboren.

13 Nun gremio tan feminizado coma o noso debemos entender o ensino público como unha
14 ferramenta de loita contra as expresións e modelos estereotipados. Desde a nosa federación
15 asumimos a responsabilidade de transmitir coas nosas accións os valores dunha sociedade
16 galega que loita pola igualdade entre as persoas, a prevención da violencia de xénero, a
17 aceptación da diversidade afectivo-sexual e o rexeitamento ás actitudes machistas. Non
18 esquecemos tamén a gran conquista social que suporía acadar a corresponsabilidade no
19 ámbito familiar como garantía na igualdade de oportunidades no mundo laboral derivadas
20 dunha verdadeira liberdade de escolla.

21 É necesario seguirmos sumando esforzos entre os homes e mulleres que formamos parte da
22 CIG-Ensino para avanzarmos no camiño da representatividade de todas nós en consonancia
23 coa porcentaxe de afiliación feminina.

24

25 **5.6. A comunicación e as redes sociais.**

26

27 A CIG-Ensino, no seu ánimo de traballar a prol do ensino do noso país e coa intención de
28 trasladar as nosas posturas nos temas que consideramos de importancia, tanto no ámbito
29 educativo como no sindical ou o político, ten que utilizar todas as canles de comunicación
30 posíbeis. Neste senso debemos ser punta de lanza nas redes sociais e niso traballamos.

31

32 Vivimos nuns tempos nos que na comunicación prima o uso de mensaxes inmediatas e curtas,
33 con titulares rechamantes sen espazo para a reflexión sosegada. O sindicato non pode ser
34 alleo a esta realidade mais non se debe ver limitado por ela. A adaptación da nosa
35 comunicación non debe vir da man dunha redución da análise necesaria nin dos aspectos
36 programáticos a desenvolver e difundir, mais si debe ter en conta os formatos e as estratexias
37 comunicativas para facer chegar as nosas mensaxes. Esa adaptación debe superar as eivas
38 das redes sociais, cunha comunicación que deixe ver o importante do traballo sindical de

1 centro, de rúa, de mobilización; que traslade a nosa opinión, que faga fincapé na importancia
2 de visibilizar os conflitos onde se evidencian e toman corpo, fóra das redes sociais. Unhas
3 redes que teñen que ser un medio, non un fin en si mesmas, evitando que todo o activismo do
4 profesorado e da sociedade no seu conxunto descansen nelas. Na nosa comunicación
5 deberemos reforzar, por tanto, a combinación da comunicación áxil e directa, co uso de todas
6 as ferramentas e canles de comunicación existentes e nas que o profesorado se poida expresar
7 e buscar información, coa difusión e promoción máis detallada dos nosos principios
8 ideolóxicos e das nosas propostas concretas, buscando sempre a reflexión e a interacción con
9 todas as traballadoras e traballadores a quen nos diriximos.

10

11

12

13 Relatorio aprobado polo Consello Federal da CIG-Ensino o 3 de marzo de 2021.